

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.21.641/2017/7.

A tanács tagjai: . Mocsár Attila Zsolt a tanács elnöke
. Böröcz Ibolya előadó bíró
. Harter Mária bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője:
Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda
(1126 Budapest, Kiss János altábornagy utca 38. II.
emelet 10.;)

ügyintéző: Dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője:
Bertók Ügyvédi Iroda
(1032 Budapest, Kresz Géza utca 18. fszt. 6.;
ügyintéző: Dr. Bertók Gábor ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
ővárosi Törvényszék
47.Pf.639.669/2016/4.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság
15.P.XX.21.099/2016/17.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 2.628.700 (kétmillió-hatszázhuszonnyolcezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes, a perben nem álló **H.F.**, valamint az alperes között 2008. április 29. napján ingatlan fedezet mellett nyújtott személyi hitelhez kapcsolódó kölcsönszerződés jött létre. A kölcsönszerződésben a felek megállapodtak, hogy a felperes által előterjesztett igénylésben meghatározott finanszírozási igény teljesítése céljából az alperes kölcsönt nyújt. A finanszírozási igényt 13.350.000 forintban, a kölcsön nyilvántartásának deviza nemét svájci frankban, a kölcsön összegét 95.643 CHF-ben határozták meg. A törlesztőrészletek száma a szerződés szerint 240, a kölcsön kamatlába változó, a szerződés aláírásakor mérték évi 6,2%, az első törlesztőrészlet esedékességének napja 2008. június 15., a lejárat napja 2028. május 15. volt. A törlesztőrészletek várható összegét az annuitásos számítás alapján állapították meg, kamatláb és kondíciók alapulvételével 696,30 CHF-ben. A szerződés II. pontja szerint a felperes mint biztosított, az alperes és a **Biztosító** között létrejött biztosítási szerződés alapján a szerződés fennállása alatt hitelfedezeti életbiztosítási védelemben részesült.

A szerződés 4. pontjában rögzítették a felek, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben az alperes mindenkori üzletszabályzatának, lakossági hitelekre vonatkozó általános szerződési feltételeinek (a továbbiakban: ÁSZF) és a vonatkozó hirdetményének a rendelkezései az irányadóak, amelyeket a felek elfogadnak. A felperes a szerződés aláírásával igazolta, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadta az ÁSZF valamennyi rendelkezését, továbbá igazolta, hogy az alperes megvitatta vele a szokásos piaci gyakorlattól eltérő újszerű, vagy az alperes felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezéseket és ezeket tudomásul vette, illetve elfogadta. A felek a kölcsönszerződés egyedi részén túl az általános szerződési feltételekre utalták a folyósítás módjának és időpontjának meghatározását: a 8.1. pont szerint a kölcsön folyósítása az utolsó folyósítási előfeltétel teljesülésének az alperes részére történő igazolását követő 5 banki munkanapon belül történik. A kölcsön összegének meghatározása keretében az ÁSZF 10.1. pontja akként rendelkezik, hogy amennyiben a kölcsönszerződés alapján az adós devizában nyilvántartott lakossági kölcsönt vesz igénybe, az alperes a kölcsönt forintban a folyósítás napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. vételi árfolyam alapulvételével folyósítja, és ha a folyósított kölcsön összegét a folyósításhoz kapcsolódó díj terheli, úgy a díj összegét ugyanezen árfolyam alapulvételével állapítja meg. Az ÁSZF ezen pontjának rendelkezése szerint, amennyiben az adós meghatározott mértékű forintban felmerülő fizetési kötelezettségének teljesítését szolgálja a kölcsön, úgy az egyedi szerződésben meghatározott kölcsön összege a feltüntetett finanszírozási igény összegének a szerződéskötés napjára az alperes által jegyzett deviza I. eladási árfolyamon számított deviza ellenértékének 110%-a, azonban az alperes által folyósított kölcsön összege nem haladhatja meg az

egyedi szerződésben finanszírozási igényként megjelölt forint összegnek a folyósítás napjára a fentieknek megfelelően számított deviza ellenértékét. Az ÁSZF 10.2. pontja szerint az egyedi szerződésben megjelölt várható törlesztőrészletek tényleges összege, valamint a forintban meghatározott finanszírozási igény esetén a kölcsön tényleges összege a folyósítás napján érvényes deviza I. vételei árfolyamtól függ. Az ÁSZF 10.4. pontja értelmében pedig a törlesztőrészlet forintban kifejezett ellenértékét az alperes az esedékesség napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. eladási árfolyam alkalmazásával határozza meg, a törlesztőrészletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik. Az alperes az ÁSZF-ben (6.5. pont) határozta meg azt a képletet, amely alapján a kölcsön kamatának meghatározása az annuitás számítás módszerének alapulvételével történik. A felperes és **H.F.** a szerződés tartalmával egyező tartalmú közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. A fizetési kötelezettségük teljesítésének elmaradása miatt az alperes közjegyzői okiratba foglaltan a szerződést felmondta, majd ezt követően 2014. július 22. napján közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen.

A felperes keresete, az alperes védekezése

- [2] A felperes a Pp. 369. § a) pontjára alapított keresetében a vele szemben indult végrehajtás megszüntetését kérte. Továbbiak mellett hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert nem állapodtak meg a kölcsön tényleges összegében, ha létre is jött a kölcsönszerződés, az semmis. A szerződésben a folyósítás időpontját nem határozták meg, melynél fogva a folyósítási szabályok figyelembe vétele mellett sem állapítható meg a kölcsön tényleges összege. Nem meghatározott a törlesztőrészlet összege sem, továbbá az alperes nem tett eleget az összes kamat, díj, költség feltüntetésére vonatkozó kötelezettségének és a THM meghatározása sem szabályos. A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjának megsértését abban látta, hogy a törlesztésre használandó bankszámla nyitásának, vezetésének költségét, a biztosítás díját és a folyósítási jutalék mértékét az alperes a szerződésben nem határozta meg, míg a c) pont körében az árfolyamrész érvénytelenségére utalt. Az alperes felmondása érvénytelen, mert vitatott az, hogy a felmondás időpontjában fennállt-e a felmondásban meghatározottösszegszerű tartozás. Az üzletszabályzat, hirdetmény körében állította, hogy azok a szerződés részévé nem váltak, mert nem írta alá, az árfolyamkockázatról sem kapott megfelelő tájékoztatást.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a szerződés egyik rendelkezése sem ütközik jogszabályba.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megszüntette a végrehajtást. Ítéletének indokolásában - továbbiak mellett - kifejtette, hogy létrejött a kölcsönszerződés, de abban sem kirovó, sem lerovó pénznemben a tényleges kölcsönösszeg meghatározásra nem került. A felek által alkalmazott meghatározási mód nem felel meg a 6/2013. és az 1/2016. PJE jogegységi határozatban foglaltaknak. A kölcsönszerződés egyedi részében ugyanis a 13.350.000 forint csupán finanszírozási igényként került feltüntetésre, míg a konkrétan meghatározott 95.643 CHF kölcsönösszeg az ÁSZF 10.1. pontja értelmében nem felel meg a ténylegesen folyósított kölcsönösszeg alapján számított és későbbiekben nyilvántartott deviza ellenértéknek, a szerződés a régi Hpt.213.§ (1) bekezdés a.) pontjába ütközik. A régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján azért látta megállapíthatónak a szerződés érvénytelenségét, mert a felek a szerződésben csupán a törlesztőrészlet várható összegéről rendelkeztek. A felperes hivatkozását a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja körében csak részben találta alaposnak. Megállapította, hogy a szerződéssel kapcsolatban a felperesnek bankszámla nyitási költsége nem merült fel, szerződéskötési díjat fizetnie nem kellett, míg a hitelfedezeti életbiztosítás körében megállapította, hogy a szerződés nem határozza meg a fizetési kötelezettséget.

Az árfolyamrés kapcsán utalt arra, hogy a felperes egyrészt erre történő hivatkozását nem tartotta fenn, másrészt a DH 1 törvény az árfolyamrés elszámolásáról rendelkezett. Az ÁSZF-et, az üzletszabályzatot, a hirdetményt egyedi aláírással a felperesnek nem kellett ellátnia, azok a szerződésben foglalt azon nyilatkozattal, mely szerint megismerésük feltétele biztosított volt, a szerződés részévé váltak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megfelelő volt. A felperes nem bizonyította, hogy alaptalan lett volna a felmondás.

[5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és elutasította a keresetet. A szerződés tárgya meghatározása körében megállapította, hogy nem hagyhatók figyelmen kívül az ügylet azon sajátosságai, amely abból adódott, hogy az alperes deviza alapú kölcsönt nyújtott, forint összeget folyósított, a felperesnek is forintban kellett teljesítenie visszafizetési kötelezettségét, de a nyilvántartás deviza neve CHF. A szerződéskötés és a folyósítás időpontja egymástól eltért, ez utóbbi attól függött, hogy a felperes a feltételeket mikor teljesíti. A kölcsönszerződés a 6/2013. PJE jogegységi határozat indokolása III./1. és III./2. pontjában és az 1/2016. PJE jogegységi határozat 1. pontjában foglaltaknak megfelel.

További megállapítása szerint a szerződés tartalmazza a törlesztő részletek számát, az első törlesztő részlet esedékességének időpontját, a további törlesztő részlet esedékességének időpontját pedig a szerződés részét képező ÁSZF 9.3. pontja határozza meg. A

törlesztés várható összegét az annuitás számítás, kamatláb és kondíciók alapulvételével határozták meg 696,30 CHF-ben. Az ÁSZF 10.2. pontja szerint az egyedi ügyfélszerződésben megjelölt várható törlesztő részletek tényleges összege a folyósítás napján érvényes deviza I. vételi árfolyamtól függ, a 9.5. pont szerint pedig az alperes a havi törlesztő részleteket a kölcsönszerződésben rögzített képlet alapján határozza meg. A képletet a 6.5. pont tartalmazza. Ezen meghatározási mód pedig megfelel a 6/2013. PJE jogegységi határozat III./2. pontjának és az 1/2016. PJE jogegységi határozat 2. pontjának.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen a keresetének helyt adó határozat meghozatala, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása iránt - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Fenntartotta korábbi előadását, mely szerint a szerződés nem jött létre, mert nem tartalmazza a kölcsön devizában meghatározott összegét. Látszólagosan szabályosnak tűnik a szerződés, az 1. pont meghatározza összegszerűen a kölcsön összegét CHF-ben, az ezt követő rendelkezésekből következően azonban mind a CHF, mind a HUF összeg folyósítási limitként szerepel. A szerződés sem a folyósítás napját, sem a vételi árfolyam képzésének módját nem tartalmazza. A kölcsön összegének meghatározatlansága pedig maga után vonja a részlet meghatározatlanságát. A szerződésben közölt összeg csak tájékoztató jellegű. A szerződés nem tartalmazza a bankszámla nyitási, vezetési költséget, a biztosítási díjat, továbbá az árfolyamrés mértékét. A szerződés a régi Hpt. 210. § (2) bekezdésébe és a 213. § (1) bekezdés a), b), c), e) pontjaiba ütközik, semmis.

Az elszámolásra is figyelemmel az alperes nyilvánvalóan nem valós hátralékos összegre alapította a felmondását, mert az tartalmazza az egyoldalú szerződésmódosításból és árfolyamrésből eredő különbözetet. Ezáltal az alperes késedelembe került, amely késedelem az ő (felperes) egyidejű késedelmét kizárja. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az üzletszabályzat és a hirdetmény nem vált a szerződés részévé, az árfolyamkockázatról a tájékoztatás nem volt megfelelő, a korlátlan mértékű emelkedés lehetőségét és azt, hogy az kizárólag őt terheli, nem tartalmazza.

Utalt továbbá arra, hogy a jogerős döntés a bizonyítékokból levont helytelen, téves és okszerűtlen következtetés eredménye. Az illeték számításának alapjaként 600.000 forintot jelölt meg.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. Hangsúlyozta, hogy a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a), b), c), e) pontja szerinti lényeges tartalmi elemeket a szerződés tartalmazza. A szerződés tárgya, a kölcsönösszeg a szerződésben meghatározott. A szerződés tartalmazza az induló törlesztő részletet az adott devizában, az alkalmazandó árfolyamot,

továbbá a számítás módját. Ez a meghatározás az 1/2016. PJE jogegységi határozatnak megfelel. A költségekkel kapcsolatban előadta, hogy a jogalkotó szándéka nem lehetett az, hogy valamennyi költség becslésére kötelezze a pénzügyintézetet, mert az nem teljesíthető. Az árfolyamrész elszámolásra került, az árfolyamváltozással kapcsolatos tájékoztatás megfelelő volt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria előre bocsátja, hogy a másodfokú bíróság szükségtelenül tért ki ítélete indokolásában a szerződés tárgya és a törlesztő részletek meghatározása körén kívül a kereset egyéb indokaira, mivel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a perbeli szerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a), e) pontjába ütközik, semmis, emiatt indokolt a végrehajtás megszüntetése. Az elsőfokú bíróság ítéletében az egyéb kereseti érveket nem találta megalapozottnak, illetve megállapította, hogy a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjába ütközés részleges érvénytelenséget jelent, de a felperes a végrehajtás korlátozását nem kérte. Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett, a felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, úgy fogalmazott, hogy az elsőfokú ítélet indokolása tökéletes. Fellebbezés, csatlakozó fellebbezés hiányában a másodfokú eljárásnak már nem volt tárgya a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésének a) és e) pontjain kívüli kereseti érvek vizsgálata a kereset megalapozottsága tekintetében, ennek következtében a felülvizsgálati eljárásnak sem lehetnek tárgyai, ezért azokkal a Kúria érdemben foglalkozni nem tudott.
- [9] Az ekként elbírált felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [10] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [11] Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt többirányú érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra:
- [12] Helyes a másodfokú bíróság álláspontja, hogy a perbeli kölcsönszerződés megfelel a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjában előírt tartalmi követelményeknek. Eljárása során megfelelően alkalmazta a 6/2013. PJE jogegységi határozatban és az 1/2016. PJE jogegységi határozatban foglaltakat. Az 1/2016. PJE jogegységi határozat a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjaira vonatkozóan adta összefoglalását a Kúria 6/2013. PJE jogegységi határozat kapcsán kialakult gyakorlatának, mely

szempontok a jelen felülvizsgálati kérelem elbírálása során is követendőek.

Az 1/2016. PJE jogegységi határozat 1. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontja által előírt követelményeknek, ha az írásba foglalt szerződés - ide értve az annak szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható, az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

A 6/2013. PJE jogegységi határozat III.2. pontjában foglaltaknak megfelelően nem szükséges, hogy a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve az egyes törlesztő részletek összege tételiesen szerepeljen a szerződésben, az is elegendő, ha mindezek kiszámítható módon vannak meghatározva a szerződésben. Amennyiben a szerződés rendelkezései alapján a kölcsön adott devizaösszeg, a folyósított forintösszeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztő részletek egyértelműen kiszámíthatóak, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a régi Ptk. 523.§ (1) bekezdésébe.

A perbeli kölcsönszerződésben a szerződés tárgya meghatározási módja megfelel a bíróságokra kötelező, idézett jogegységi határozatokban foglaltaknak.

A felperes finanszírozási igénye 13.350.000 forint volt, a kölcsönt az alperes forintban folyósította a 2006. augusztus 18-tól hatályos ÁSZF 10.1. pontja alapján a folyósítás napján érvényes, az általa jegyzett deviza I. vételi árfolyam alapulvételével. A kölcsönt CHF-ben tartotta nyilván. A folyósítás az ÁSZF 8. pontjában foglaltak szerint történt a feltételek teljesülését követő 5 banki munkanapon belül. A folyósítás időpontját a szerződéskötéskor nem lehetett tudni, hiszen nem volt ismert, hogy a felperes mikor teljesíti a folyósítási feltételeket. Ebből következően pedig az árfolyamot sem lehetett előre meghatározni.

[13] Az 1/2016. PJE jogegységi határozat 2. pontja szerint, a deviza alapú fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ide értve az annak szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.

Az adott szerződés tartalmazza a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés e)

pontja szerinti tartalmi elemeket, a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A szerződés szerint a törlesztő részletek száma 240, az első részlet esedékességének napja 2008. június 15. volt, az első részlet várható összegét 696,3 CHF-ben határozta meg. A részletek teljes összege függött a finanszírozási igény alapján meghatározott kölcsönösszegtől, ami pedig a deviza I. vételi árfolyamtól függött. A kölcsön havi törlesztő részleteit az annuitás számítás módszerével határozta meg az alperes az egyedi szerződés részévé vált ÁSZF 6.5. pontjában foglaltak alapján. Ez a meghatározási mód is megfelelt a hivatkozott jogegységi határozatokban foglaltaknak. Nem a felperesnek kellett kiszámolnia a részleteket, de a rendelkezésre álló ÁSZF adatok alapján figyelemmel kísérhette, illetve ellenőrizhette az alperes számítását, és ha nem értett volna azzal egyet, kifogásolhatta is volna. A felperes sem állította azt, hogy a jogviszony fennállta alatt kifogásolta volna.

[14] A felperes az általa vélt eljárási szabálysértést nem konkretizálta, de a perben korábban eljáró bíróságok eljárási szabályt nem is sértettek, a felülvizsgálati kérelem e vonatkozásban sem alapos.

[15] A Pp. 24.§ (2) bekezdés g) pontja alapján a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben a per tárgya értékének megállapításánál azt a végrehajtási összeget kell figyelembe venni, amelyre a végrehajtási jog megszüntét állítják. Ez az összeg jelen esetben nem a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 600.000 forint, hanem 26.286.632 forint.

[16] A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[17] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (1), (5), (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg, arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.

[18] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. a tanács elnöke, dr. Böröcz Ibolya s.k. előadó bíró, dr. Harter Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

BB

bíróági ügyintéző